

Татарстан Республикасы ЗАКОНЫ

"Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" Татарстан Республикасы Законына һәм "Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт турында" Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2012 елның 21 июнендә
кабул ителде

1 статья

"Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Жыйалма басмасы, 2004, № 7 (II өләш); 2005, № 2, № 4 (I өләш), № 6 (II өләш), № 11; 2006, № 4, № 7 (I өләш); 2007, № 7 (I өләш), № 8; 2008, № 1; 2009 № 1, № 12 (I өләш); 2010, № 7 (II өләш), № 12 (II өләш); 2011, № 3, № 11 (I өләш) түбәндәге үзгәрешләрне кертүгә:

1) 7 статьяда:

а) 5 өләшкә түбәндәге эчтәлекле жөмлө өстәргә: "Муниципаль сайлауларда сайланган муниципаль берәмлек башлыгы муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы составына хәлиткеч тавыш хокукы белән кәргән очракта, муниципаль берәмлек башлыгы тавышы муниципаль берәмлек уставын, муниципаль берәмлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт кабул иткәндә муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты тавышы буларак исәпкә алына.";

б) 6 өләштә "юстиция органнарында" сүзләрен "муниципаль берәмлекләреннән уставларын теркәү өлкәсендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территорияль органында" сүзләренә алмаштырырга;

в) 7 өләшкә түбәндәге эчтәлекле жөмлө өстәргә: "Муниципаль берәмлек башлыгы муниципаль берәмлекнең теркәлгән уставын, муниципаль берәмлек

уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кергү турында теркәлгән муниципаль хокукий акты ул муниципаль берәмлекләрнең уставларын теркәү өлкәсендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органынан кергән көннән соң жиде көн эчендә бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә) тиеш.";

г) 8 өлешнең икенче абзацында "контроль" сүзен "контроль-хисап" сүзенә алмаштырырга;

2) 9 статьяның 6 өлешенә түбәндәге эчтәлеккә жәмлә өстәргә: "Әлеге берләшмәләрне оештыру һәм аларның эшчәнлекләре "Коммерциячел булмаган оешмалар турында" Федераль законның ассоциацияләргә карата кулланыла торган таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.";

3) 13 статьяда:

а) "Муниципаль берәмлек" сүзләрен "1. Муниципаль берәмлек" сүзләренә алмаштырырга;

б) түбәндәге эчтәлеккә 2 өлеш өстәргә:

"2. Муниципаль берәмлекләр чикләрен үзгәртү тиешле муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органнары тарафыннан белдерелә торган халык фикерен исәпкә алып гамәлгә ашырылган очракларда, әлеге вәкиллеке органнар муниципаль берәмлек чикләрен үзгәртү турындагы мәсьәләнең киләчәктә каралачагы хакында халыкны алдан мәгълүмат белән тәэмин итәргә, шулай ук әлеге мәсьәлә буенча халыкка үз фикерен белдерү мөмкинлеген муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы уставы һәм (яисә) норматив хокукий акты белән билгеләнгән тәртиптә тәэмин итәргә тиеш. Бу чакта, әгәр муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы уставы яисә норматив хокукий акты белән мондый тәртип билгеләнмәгән булса, халык фикере гавами тыңлаулар уздыру юлы белән ачыклана. Бу очракта муниципаль берәмлек чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча гавами тыңлауларны уздыру датасы, вакыты һәм урыны турындагы хәбәр, гавами тыңлаулар уздыру көненә 10 көннән дә соңга калмыйча, муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы тарафыннан бастырып чыгарыла (халыкка житкерелә).";

4) 15 статьяның 1 өлешендә:

а) 19 пунктны түбәндәге редакциядә баян итәргә:

"19) жирлек территориясен төзекләндерүнең, шул исәптән биналарны (торак йортларын да кертеп), корылмаларны һәм алар урнашкан жир кишәрлекләрен карап тоту таләпләрен, тиешле биналар һәм корылмалар фасадларының һәм коймаларның тышкы кыяфәтенә карата таләпләрне билгели торган кагыйдәләрен, төзекләндерү эшләре исемлеген һәм аларны башкаруның эзлеклелеген раслау; биналар (алардагы урыннар) һәм корылмалар милекчеләренең шулар тирәсендәге территорияләренә төзекләндерүдә катнашу тәртибен билгеләү; жирлек территориясен (урамнарны яктыртуны, территорияне яшелләндерүне, урамнарның исемнәре һәм йортларның номерлары булган күрсәткечләрен урнаштыруны, кече архитектур формаларны урнаштыруны һәм карап тотуны да кертеп) төзекләндерүне, шулай ук шәһәр урманнарыннан, жирлек торак пунктлары чикләрендә урнашкан махсус

сакланылучы табигать территориялэре урманнарыннан файдалануны, аларны саклауны, яклауны, торгызуны оештыру;"

б) 20 пунктка ", Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактарда биналарны, корылмаларны карап чыгуларны гамәлгә ашыру һәм мондый карап чыгулар барышында ачыкланган бозуларны бетерү турында рекомендацияләр бирү" сүзләрен өстәргә;

в) 21 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"21) урамнарга, мөйданнарга һәм торақ пунктларында гражданныр яши торган бүтән территорияләргә исемнәр бирү, йортларның номерларын урнаштыру;"

г) түбәндәге эчтәлекле 38 пункт өстәргә:

"38) жирлек чикләрендә коррупциягә каршы көрәш гамәлләрен тормышка ашыру.";

5) 15¹ статьяның 1 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 10 пункт өстәргә:

"10) кеше хокукларын тәэмин итүне ижтимагый тикшереп торуну һәм мәжбүри тоту урыннарындагы затларга ярдәм күрсәтүне гамәлгә ашыручы ижтимагый күзәтү комиссияләренә ярдәм итү.";

б) 16 статьяда:

а) 1 өлештә:

12 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"12) муниципаль район территориясендә (аерым территорияләр халкын медицина-санитария ягыннан тәэмин итү функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы ведомствосындагы медицина учреждениеләрендә халкы медицина ярдәме белән тәэмин ителә торган территорияләренң Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган исемлегенә кертелгән жирлекләр территорияләреннән гайре) Россия Федерациясе гражданнырына түләүсез медицина ярдәме күрсәтүнең дәүләт гарантияләренң территориаль программасы нигезендә халыкка медицина ярдәме күрсәтү өчен шартлар тудыру;"

түбәндәге эчтәлекле 33 пункт өстәргә:

"33) муниципаль район чикләрендә коррупциягә каршы көрәш гамәлләрен тормышка ашыру.";

б) 4 өлештә:

беренче абзацта "субвенцияләр исәбеннән" сүзләреннән соң "жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча" сүзләрен өстәргә;

икенче абзацта "субвенцияләр исәбеннән" сүзләреннән соң "жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча" сүзләрен өстәргә;

7) 16¹ статьяның 1 өлешендә:

а) 6 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

б) түбәндәге эчтәлекле 9 пункт өстәргә:

"9) кеше хокукларын тәэмин итүне ижтимагый тикшереп торуну һәм мәжбүри тоту урыннарындагы затларга ярдәм күрсәтүне гамәлгә ашыручы ижтимагый күзәтү комиссияләренә ярдәм итү.";

8) 17 статьяның 1 өлешендә:

а) 14 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"14) шәһәр округы территориясендә (аерым территорияләр халкын медицина-санитария ягыннан тәэмин итү функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы ведомствосындагы медицина учреждениеләрендә халкы медицина ярдәме белән тәэмин ителә торган территорияләрнең Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган исемлегенә кертелгән шәһәр округлары территорияләреннән гайре) Россия Федерациясе гражданнына түләүсез медицина ярдәме күрсәтүнең дәүләт гарантияләренә территорияль программасы нигезендә халыкка медицина ярдәме күрсәтү өчен шартлар тудыру;"

б) 25 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"25) шәһәр округы территориясен төзекләндерүнең, шул исәптән биналарны (торак йортларны да кертеп), корылмаларны һәм алар урнашкан жир кишәрлекләрен карап тоту таләпләрен, тиешле биналар һәм корылмалар фасадларының һәм коймаларның тышкы кыяфәтенә карата таләпләрен билгели торган кагыйдәләрен, төзекләндерү эшләре исемлеген һәм аларны башкаруның эзлеклелеген раслау; биналар (алардагы урыннар) һәм корылмалар милекчеләренә шулар тирәсендә территорияләргә төзекләндерүдә катнашу тәртибен билгеләү; шәһәр округы территориясен (урамнарны яктыртуны, территорияне яшелләндерүне, урамнарның исемнәре һәм йортларның номерлары булган күрсәткечләргә урнаштыруны, кече архитектур формаларны урнаштыруны һәм карап тотуны да кертеп) төзекләндерүне, шулай ук шәһәр урманнарыннан, шәһәр округы чикләрендә урнашкан махсус сакланылучы табигать территорияләре урманнарыннан файдалануны, аларны саклауны, яклауны, торгызуны оештыру;"

в) 26 пунктка ", Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очракларда биналарны, корылмаларны карап чыгуларны гамәлгә ашыру һәм мондый карап чыгулар барышында ачыкланган бозуларны бетерү турында рекомендацияләр бирү" сүзләрен өстәргә;

г) 27 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"27) урамнарга, мәйданнарга һәм шәһәр округында гражданныр яши торган бүтән территорияләргә исемнәр бирү, йортларның номерларын урнаштыру;"

д) түбәндәге эчтәлеккә 42 пункт өстәргә:

"42) шәһәр округы чикләрендә коррупциягә каршы көрәш гамәлләрен тормышка ашыру;"

9) 17¹ статьяның 1 өлешендә:

а) 8 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

б) түбәндәге эчтәлеккә 10 пункт өстәргә:

"10) кеше хокукларын тәэмин итүне ижтимагый тикшереп торуну һәм мәжбүри тоту урыннарындагы затларга ярдәм күрсәтүне гамәлгә ашыручы ижтимагый күзәтү комиссияләренә ярдәм итү;"

10) 18 статьяның 1 өлешендә:

а) 4 пунктта "күрсәтелүче хезмәтләргә" сүзләреннән соң "һәм муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан башкарыла торган эшләргә" сүзләрен өстәргә;

б) түбәндәге эчтәлекле 4³ пункт өстәргә:

"4³) су белән тәэмин итү һәм су жибәреп тору өлкәсендә "Су белән тәэмин итү һәм су жибәреп тору турында" Федераль законда каралган вәкаләтләргә";

11) 21 статьяның 3 өлешендә "контроль" сүзен "контроль-хисап" сүзенә алмаштырырга;

12) 22 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 2¹ өлеш өстәргә:

"2¹. Әлеге статьяның 2¹ өлешендәге икенче абзацында каралган жирлектә жирлекнең сайлау хокукына ия халкы саны 100 кешедән арткан очракта, жирлекнең вәкиллеке органы сайлана. Жирлекнең вәкиллеке органы депутатлары саны һәм аларның вәкаләтләре срогы халык тарафыннан гражданнар жыенында билгеләнә.

Татарстан Республикасы сайлау комиссиясе жирлекнең сайлау комиссиясен төзи, бу комиссия әлеге муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органына сайлаулар билгели һәм сайлаулар уздыру буенча муниципаль берәмлек сайлау комиссиясенен федераль законнарда һәм алар нигезендә кабул ителә торган Татарстан Республикасы законнарында каралган бүтән вәкаләтләрен гамәлгә ашыра. Әлеге жирлекнең сайлау комиссиясе вәкаләтләре "Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә территориаль сайлау комиссиясенә йөкләнергә мөмкин.";

б) түбәндәге эчтәлекле 2² өлеш өстәргә:

"2². Әлеге статьяның 2¹ өлешендә күрсәтелгән жыенны уздыру турында гражданнар инициативасы булмаган очракта:

1) жирлекнең беренче чакырылыш вәкиллеке органы депутатлары саны жиде кеше тәшкил итә;

2) жирлекнең беренче чакырылыш вәкиллеке органы депутатларының вәкаләтләре срогы биш ел тәшкил итә.";

в) 8 өлешнең 6 пункттында "хезмәтләр күрсәтүгә" сүзләреннән соң ", эшләр башкаруга (федераль законнарда каралган очрактан тыш)" сүзләрен өстәргә;

г) 11 өлештә "норматив характерга ия булмаган" сүзләрен төшереп калдырырга;

13) 23 статьяның 4 өлешенә түбәндәге эчтәлекле жөмлө өстәргә: "Муниципаль сайлауларда сайланган муниципаль берәмлек башлыгы муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы составына хәлиткеч тавыш хокукы белән кергән очракта, муниципаль берәмлек башлыгы тавышы муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы карарларын кабул иткәндә муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы депутаты тавышы буларак исәпкә алына.";

14) 24 статьяда:

а) 3 өлешнең 1 пунктында "сайлана" сүзен "сайлана. Сайлау хокукына ия халкы саны 100 кешедән артамаган жирлектә муниципаль берәмлек башлыгы муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы вәкаләтләрен башкаручы гражданнар жыенында сайлана һәм жирле администрация башлыгы вәкаләтләрен башкара" сүзләренә алмаштырырга;

б) 6 өлешкә түбәндәге эчтәлеккә жәмлә өстәргә: "Муниципаль берәмлек башлыгы федераль законнар нигезендә муниципаль берәмлек уставы белән үз компетенциясенә кертелгән бүтән мәсьәләләр буенча карарлар һәм күрсәтмәләр чыгара.";

в) түбәндәге эчтәлеккә 11 өлеш өстәргә:

"11. Муниципаль берәмлек уставына муниципаль берәмлек башлыгын муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы тарафыннан үз составыннан сайлауны күз алдында тоты торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертелгән очракта, муниципаль берәмлек уставына әлегә үзгәрешләрне һәм өстәмәләрне кертү турындагы муниципаль норматив хокукый акт "Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы муниципаль берәмлек башлыгын сайлаулар турында карар кабул итәргә хокукы булган дата башланганчы үз көченә кәргән булса, муниципаль берәмлек башлыгын сайлаулар билгеләнми һәм уздырылмый.";

15) 26 статьяда:

а) 1 өлешнең дүртенче абзацына түбәндәге эчтәлеккә жәмлә өстәргә: "Әлегә Законның 22 статьясындагы 3 өлешенәң 1 пунктында каралган тәртиптә вәкиллеке органы формалаша торган муниципаль районның жирле администрациясе башлыгы белән контракт муниципаль район уставында каралган срокка төзелә, әлегә срок ике елдан кимрәк, биш елдан артыграк була алмый.";

б) 3 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"3. Контракт буенча билгеләп куелучы жирле администрация башлыгы вазыйфасына кандидатлар "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законда, "Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт турында" 2008 елның 17 гыйнварындагы 5-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законында, муниципаль хокукый актларда билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килергә тиеш. Муниципаль районның (шәһәр округының) контракт буенча билгеләп куелучы жирле администрациясе башлыгы вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләпләр "Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт турында" 2008 елның 17 гыйнварындагы 5-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнә һәм муниципаль район (шәһәр округы) уставы белән дә билгеләнергә мөмкин. Жирлекнең контракт буенча билгеләп куелучы жирле администрациясе башлыгы вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләпләр жирлек уставы белән дә билгеләнергә мөмкин.";

16) 27 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"27 статья. Муниципаль берәмлекнең контроль-хисап органы

1. Муниципаль берәмлекнең контроль-хисап органы муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тарафыннан төзелә.

2. Муниципаль берәмлекнең контроль-хисап органын оештыру һәм аның эшчәнлегенә тәртибе "Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыру һәм алар эшчәнлегенә гомуми принциплары турында" 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон һәм "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль закон, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, башка федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, муниципаль норматив хокукый актлар белән билгеләнә. Муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруны һәм аларның эшчәнлеген хокукый жайга салу шулай ук Татарстан Республикасы законнары белән дә гамәлгә ашырыла."

2 статья

"Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт турында" 2008 елның 17 гыйнварындагы 5-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Жыйнама басмасы, 2008, № 1, № 7 (I өлеш), № 12 (I өлеш), № 12 (VI өлеш); 2009, № 2, № 7 – 8 (I өлеш); 2010, № 1 – 2, № 7 (II өлеш); 2011, № 5) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 8 статьяда:

а) 3 өлештә:

2 пунктта:

бишенче абзацны үз көчен югалткан дип танырга;

алтынчы абзацта "Кече төркем" сүзләрен "Өлкән һәм кече төркемнәр" сүзләренә алмаштырырга;

түбәндәге эчтөләклә 3 пункт өстәргә:

"3) һөнәри белемнәргә һәм күнекмәләргә карата:

Россия Федерациясе Конституциясен, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законны (алга таба – "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль закон), "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" Федераль законны, Татарстан Республикасы Конституциясен, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законын, әлегә Законны, тиешле муниципаль берәмлек уставын, муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәүгә карата башка норматив хокукый актларны, хезмәтне саклауның норматив таләпләрен һәм яңгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен, тиешле муниципаль органда эчке хезмәт тәртибен белү – барлык төркемнәр вазыйфалары өчен;

хезмәткә кагылышлы мәгълүмат белән эшләү, эшләр башкару һәм эшлекле аралашу нигезләре өлкәсендә белемнәр һәм күнекмәләр – югары, баш, әйдәүче һәм өлкән төркем вазыйфалары өчен.";

б) 4 өлешне түбәндәге редакциядә баян итәргә:

"4. Муниципаль районның (шәһәр округының) контракт буенча билгеләнеп куела торган жирле администрация башлыгы вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләп итеп кимендә биш ел идарә итү эшчәнлегә тәҗрибәсе булу билгеләнә. Әлеге өлештә идарә итү эшчәнлегә оешма, дәүләт органы, муниципаль орган житәкчесе, житәкче урынбасары вазыйфаларында, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчеләре вазыйфаларында эшләүне аңлата. Контракт буенча билгеләнеп куела торган жирле администрация башлыгы вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләпләр муниципаль берәмлек уставы белән дә билгеләнергә мөмкин.";

2) 8² статьяда:

а) 3 өлешне түбәндәге редакциядә баян итәргә:

"3. Билгеле бер төркемдәге муниципаль хезмәт вазыйфасына беренче мәртәбә билгеләнеп куела торган муниципаль хезмәткәрләргә 3 нче класслы чин бирелә.";

б) түбәндәге эчтәлеккә 3¹ өлеш өстәргә:

"3¹. Федераль дәүләт граждан хезмәте класслы чины, дипломатик рангы, хәрби яисә махсус дәрәжәсе, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класслы чины, муниципаль хезмәтнең квалификация разряды булган граждан муниципаль хезмәткә урнашканда, аңа беренче класслы чин муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә ул били торган вазыйфа нигезендә бирелә.";

в) түбәндәге эчтәлеккә 3² өлеш өстәргә:

"3². Муниципаль хезмәткәргә әлеге статьяның 3¹ өлеше нигезендә класслы чин бирү максатларында, моңа кадәр билгеләнгән муниципаль хезмәтнең квалификация разрядлары һәм класслы чиннары нисбәте, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте класслы чиннары һәм федераль дәүләт граждан хезмәте, Россия Федерациясә башка субъектының дәүләт граждан хезмәте класслы чиннары, шулай ук федераль дәүләт граждан хезмәте класслы чиннары, дипломатик ранглар, хәрби һәм махсус дәрәжәләр нисбәте кулланыла.";

г) түбәндәге эчтәлеккә 3³ өлеш өстәргә:

"3³. Әгәр, әлеге статьяның 3² өлешендә каралган вазыйфаларның, класслы чиннарның һәм квалификация разрядларының нисбәтләрен исәпкә алып, әлеге статьяның 3¹ өлеше нигезендә бирелә торган муниципаль хезмәтнең класслы чины муниципаль хезмәткәрнең федераль дәүләт граждан хезмәте класслы чиныннан, дипломатик рангыннан, хәрби яисә махсус дәрәжәсеннән, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класслы чиныннан, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядыннан түбәнрәк булса, муниципаль хезмәткәргә аның федераль дәүләт граждан хезмәте класслы чиныннан, дипломатик рангыннан, хәрби яисә махсус дәрәжәсеннән, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт

граждан хезмэте класслы чиныннан, муниципаль хезмэтнең квалификация разрядыннан түбэнрэк булмаган, эмма ул били торган муниципаль хезмэт вазыйфасы караган муниципаль хезмэт вазыйфалары төркеме чикләрендә 1 нче класстан югарырак булмаган класслы чин бирелә.";

д) түбэндәге эчтәлекле 3⁴ өлеш өстәргә:

"3⁴. Муниципаль хезмәткәргә чираттагы класслы чин биргәндә федераль дәүләт граждан хезмәтенең тиешле класслы чинында, дипломатик рангта, хәрби яисә махсус дәрәжәдә, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенең башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класслы чинында, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядында булу дәвамлылыгы исәпкә алына.";

е) 5 өлешнең беренче абзацында "өч ел" сүзләрен "бер ел" сүзләренә алмаштырырга;

ж) түбэндәге эчтәлекле 6¹ өлеш өстәргә:

"6¹. Класслы чин бирү турында карар кабул ителгән көн класслы чин бирелгән көн дип санала. Класслы чин квалификация имтиханы нәтижеләре буенча бирелгән очракта, класслы чин бирелгән көн муниципаль хезмәткәр квалификация имтиханы биргән көннән исәпләнә.";

з) 8 өлешнең 2 пункты түбэндәге редакциядә баян итәргә:

"2) класслы чиннар бирү эзлеклелеген сакламыйча муниципаль хезмэт вазыйфасының биләнүче вазыйфасына туры килә торган төркем чикләрендә бер дәрәжәгә югарырак – 3 нче класслы чини булган муниципаль хезмәткәргә – 1 нче класслы чин, эмма ул тиешле класслы чинның 3 нче классында муниципаль хезмэт узу өчен әлеге статьяның 5 өлешендә билгеләнгән сроктан да алданрак була алмый.";

и) 10 өлешне түбэндәге редакциядә баян итәргә:

"10. Аерым бер вәкаләтләр срогына муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләргә, югары төркем муниципаль хезмэт вазыйфаларына керә торган муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләрдән тыш, класслы чиннар квалификация имтиханы нәтижеләре буенча бирелә. Квалификация имтиханы дәүләт граждан хезмәткәрләренә квалификация имтиханы тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.";

к) 11 өлештә "муниципаль хезмәткәр хезмәт итә торган жирле үзидарә органы житәкчесе" сүзләрен "муниципаль хезмәткәрнең турыдан-туры житәкчесе" сүзләренә алмаштырырга;

л) 13 өлешне түбэндәге редакциядә баян итәргә:

"13. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү турында карар, әлеге статьяның 7 өлешендәге икенче абзацында күрсәтелгән очраклардан тыш, бер айдан да соңга калмыйча түбэндәгечә кабул ителергә тиеш:

1) квалификация имтиханы үткәрелгән көннән;

2) класслы чин квалификация имтиханы үткәрелмичә генә бирелгәндә – барлык кирәкле документлар белән бергә, класслы чин бирү турында күрсәтмә класслы чиннар бирергә вәкаләтле жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка кертелгән көннән.";

м) 14 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

3) 2 бүлөккө түбөндөгө эчтөлөккө 8³ статья өстөргө:

"8³ статья. **Муниципаль хезмэтнең класслы чинын саклап калу яисә аннан мэхрүм итү**

1. Муниципаль хезмэткэр билэгән муниципаль хезмэт вазыйфасыннан азат ителгәндә һәм муниципаль хезмэттән жиберелгәндә (шул исәптән пенсиягә чыкканда), шулай ук янадан муниципаль хезмэткә урнашканда элек бирелгән класслы чин сакланып кала.

2. Муниципаль хезмэткәрне муниципаль хезмэтнең башка вазыйфасына билгеләп куйганда, аның элек бирелгән класслы чины билгеләнгән тәртиптә чираттагы класслы чин бирелгәнчә сакланып кала.

3. Бирелгән класслы чиннан мэхрүм итү федераль законнар нигезендә суд карары белән башкарылырга мөмкин.";

4) 11 статьяның 1 өлөшөндә:

а) 8 пунктны түбөндөгө редакциядә баян итәргә:

"8) билгеләнгән тәртиптә үзе һәм үзенең гаилә әгъзалары турында федераль законнарда каралган белешмәләрне тапшырырга;"

б) 11 пунктта "яллаучы (эш бирүче) вәкиленә хәбәр итәргә" сүзләрен "үзенең турыдан-туры житәкчесенә язма рәвештә хәбәр итәргә" сүзләренә алмаштырырга;

5) 11¹ статьяда:

а) 1 өлөштә "муниципаль хезмэткәрнең шәхси кызыксынучанлыгы" сүзләрен "муниципаль хезмэткәрнең шәхси кызыксынучанлыгы (турыдан-туры яисә өлөшчә)" сүзләренә алмаштырырга;

б) түбөндөгө эчтөлөккө 2¹ өлөш өстөргә:

"2¹. Мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә жайга салу мәнфәгатьләр конфликтында катнашучы муниципаль хезмэткәрнең вазыйфай яисә хезмәттәгә хәлен үзгәртүгә, хәтта билгеләнгән тәртиптә аны вазыйфай (хезмәт) бурычларын үтәүдән тулысынча читләштерүгә һәм (яисә) мәнфәгатьләр конфликтны килеп чыгуга сәбәп булган файданы алудан баш тарттыруга китерергә мөмкин.";

в) түбөндөгө эчтөлөккө 2² өлөш өстөргә:

"2². Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче затның кыйммәтле кәгазьләргә, акцияләргә (оешмаларның устав (жыелма) капиталларында катнашу өлөшлөрөнә, пайларына) ия булуы мәнфәгатьләр конфликтына китерсә яисә китерергә мөмкин булса, шушы зат үзенә караган кыйммәтле кәгазьләренә, акцияләренә (оешмаларның устав (жыелма) капиталларында катнашу өлөшлөрөн, пайларын) Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.";

г) түбөндөгө эчтөлөккө 2³ өлөш өстөргә:

"2³. Мәнфәгатьләр конфликтында катнашучы муниципаль хезмэткәр тарафыннан мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә аны жайга салу чаралары күрелмәү муниципаль хезмэткәрне муниципаль хезмәттән жиберүгә китерерлек хокук бозу булып санала.";

д) түбәндәге эчтәлекле 3¹ өлеш өстәргә:

"3¹. Үзенә буйсынган муниципаль хезмәткәрдә мәнфәгатьләр конфликтна китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынучанлык барлыкка килүе турында мәгълүм булган яллаучының вәкиле булып торучы муниципаль хезмәткәр тарафыннан мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә жайга салу чаралары күрелмәү яллаучы вәкиле булып торучы муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән жибәрүгә китерерлек хокук бозу булып санала.";

е) 4 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"4. Муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан хезмәт тәртибенә гомуми принциплары үтәлүен һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салуны тәэмин итү өчен жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында Татарстан Республикасы Президентының норматив хокукый актлары һәм муниципаль хокукый акт белән билгеләнә торган тәртиптә муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрен үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салу комиссияләре төзелергә мөмкин.";

б) 12 статьяда:

а) 1 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дөгъва кылучы гражданнар, шушы вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) ел саен үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш. Бу белешмәләр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр бирү өчен билгеләнгән тәртиптә һәм рәвештә тапшырыла.";

б) 3 өлештә "Муниципаль хезмәткәрнең түләү мөмкинлеген урнаштыру яисә билгеләү өчен" сүзләрен "Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының түләү сәләтен билгеләү һәм ачыклау өчен" сүзләренә алмаштырырга;

в) түбәндәге эчтәлекле 5 өлеш өстәргә:

"5. Муниципаль хезмәткәр тарафыннан, үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләргә тапшыру мәжбүри булып та, аларны тапшырмау йә белә торып дәрәс булмаган яисә тулы булмаган белешмәләр тапшыру муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән жибәрүгә китерерлек хокук бозу булып санала.";

г) түбәндәге эчтәлекле 6 өлеш өстәргә:

"6. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дөгъва кылучы гражданнар тарафыннан, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан тапшырыла торган керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләргә дәрәсләгән һәм тулылыгын, муниципаль хезмәткә урнашканда Россия Федерациясенең норматив

хокукый актлары нигезендә гражданнар тарафыннан тапшырыла торган белешмәләрнең дәрәҗәсиз һәм тулылыгын, чикләүләрнең һәм тыюларның, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә жайга салу турындагы таләпләрнең муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан үтәлүен, аларның "Коррупциягә каршы көрәш турында" 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында билгеләнгән үз бурычларының үтәлүен тикшерү Татарстан Республикасы Президентының норматив хокукый актларында билгеләнә торган тәртиптә гамәлгә ашырыла.";

д) түбәндәге эчтәлеккә 7 өлеш өстәргә:

"7. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дегъва кылучы гражданнарга, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләргә, мондый гражданнарның һәм муниципаль хезмәткәрләрнең хатыннарына (ирләренә) һәм балигъ булмаган балаларына карата банк, салым серен яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкит итә торган белешмәләр тапшыру турындагы гарызнамәләр, оператив-эзләнү чараларын башкару турында хокук саклау органнарына гарызнамәләр муниципаль органнар мәнфәгатьләрендә Татарстан Республикасы Президенты тарафыннан Россия Федерациясенең норматив хокукый актларында билгеләнә торган тәртиптә жибәрелә.";

7) 13 статьяның 7 өлешендә "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль закон)" сүзләрен "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль закон" сүзләренә алмаштырырга;

8) 19 статьяда:

а) 3 өлешне түбәндәге редакциядә баян итәргә:

"3. Муниципаль хезмәтнең югары һәм баш вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләргә ел саен бирелә торган түләүле төп отпуск 35 календарь көн озынлыгында бирелә. Муниципаль хезмәтнең башка төркемнәр вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләргә ел саен бирелә торган түләүле төп отпуск 30 календарь көн озынлыгында бирелә.";

б) 4 өлешне түбәндәге редакциядә баян итәргә:

"4. Муниципаль хезмәткәргә ел саен бирелә торган түләүле өстәмә отпусклар тиешле еллар эшләгән өчен, шулай ук федераль законнарда һәм әлегә Законда каралган очракларда бирелә. Муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшләгән өчен ел саен бирелә торган түләүле өстәмә отпускның озынлыгы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь көн исәбеннән чыгып санала. Ел саен бирелә торган түләүле төп отпускның һәм тиешле еллар эшләгән өчен ел саен бирелә торган түләүле өстәмә отпускның гомуми озынлыгы 45 календарь көннән артмаска тиеш. Нормалаштырылмаган эш көне өчен ел саен бирелә торган түләүле өстәмә отпуск, шулай ук федераль законнарда каралган башка очракларда ел саен бирелә торган түләүле өстәмә отпусклар ел саен бирелә торган түләүле төп отпускның һәм тиешле

еллар эшлэгэн өчен ел саен бирелә торган түләүле өстәмә отпускның әлеге өлештә каралган гомуми көннәргә өстәп бирелә.";

9) 7 бүлеккә түбәндәге эчтәлекле 26¹ статья өстәргә.

"26¹ статья. Чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән һәм коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен жәзалар

1. Муниципаль хезмәткәр чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән һәм "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" Федераль законда, "Коррупциягә каршы көрәш турында" 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен әлеге Законның 26 статьясында каралган жәзалар билгеләнә.

2. Муниципаль хезмәткәр, әлеге Законның 11¹ һәм 12 статьяларында каралган хокук бозуларны кылган очракларда ышанычын югалтуга бәйле рәвештә, муниципаль хезмәттән жибәрелергә тиеш.

3. Әлеге Законның 11¹, 12 һәм 26 статьяларында каралган жәза чаралары яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан түбәндәгеләр нигезендә кулланыла:

1) тиешле муниципаль органның коррупциячел һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе (алга таба – хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе) тарафыннан уздырылган тикшерү нәтижәләре турындагы нотык;

2) эгәр тикшерү нәтижәләре турындагы нотык муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрен үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу комиссиясенә жибәрелсә, комиссия күрсәтмәсе;

3) муниципаль хезмәткәрнең аңлатмалары;

4) башка материаллар.

4. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү уздыру өчен түбәндәгеләр тарафыннан житәрлек итеп язма рәвештә бирелгән мәгълүмат нигез була:

1) хокук саклау органнары, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфай затлары;

2) сәяси партияләрнең региональ яисә жирле бүлекчәләре, шулай ук закон нигезендә теркәлгән, сәяси партияләр булмаган региональ ижтимагый берләшмәләр;

3) тиешле муниципаль берәмлектә төзелгән ижтимагый совет;

4) массакуләм мәгълүмат чаралары.

5. Аноним хәбәрләр хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү уздыру өчен нигез була алмый.

6. Тикшерү уздырганчы хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе муниципаль хезмәткәрдән язма рәвештә аңлатма алырга тиеш. Эгәр ике эш көне эчендә муниципаль хезмәткәр тарафыннан әлеге аңлатма

бирелмәсә, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмәткәр тарафыннан аңлатма бирелмәү тикшерү уздыруга тоткарлык була алмый.

7. Әлеге Законның 11¹ статьясындагы 2³ яисә 3¹ өлешендә каралган хокук бозуларны муниципаль хезмәткәр кылган очракта, тикшерү нәтижәләре турында нотык, муниципаль хезмәткәрнең язма аңлатмасы һәм башка материаллар хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрен үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу комиссиясенә жибәрелә, ул яллаучы вәкил (эш бирүче) өчен муниципаль хезмәткәргә дисциплинар жәза куллану буенча күрсәтмәләр әзерли.

Муниципаль хезмәткәр башка төрле хокук бозган очракта, тикшерү нәтижәләре турында нотык, муниципаль хезмәткәрнең язма аңлатмасы һәм башка материаллар хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

8. Әлеге Законның 11¹, 12 һәм 26 статьяларында каралган жәза чараларын кулланганда, муниципаль хезмәткәр кылган коррупциячел хокук бозуның характеры, аның авырлыгы, аны кылгандагы шартлар, башка чикләүләрнең һәм тьюларның, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә жайга салу турындагы таләпләрнең муниципаль хезмәткәр тарафыннан үтәлүе һәм коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән бурычларның үтәлүе, шулай ук моңа кадәр муниципаль хезмәткәрнең үз вазыйфай бурычларын башкару нәтижәләре исәпкә алына.

9. Әлеге Законның 11¹, 12 һәм 26 статьяларында каралган жәза чаралары муниципаль хезмәткәрнең коррупциячел хокук бозуы ачыкланган көннән бер айдан да соңга калмыйча кулланыла, бу вакытка муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча эшкә сәләтсез булган чоры, ул отпускта булган чор, мөһим сәбәпләр аркасында хезмәттә булмаган башка очраklar чоры, шулай ук хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан уздырылган тикшерү һәм муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрен үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу комиссиясе тарафыннан әлеге тикшерү материалларын карау вакыты керми. Шулай ук вакытта жәза бирү коррупциячел хокук бозу башкарылган көннән алты айдан да соңга калмыйча кулланылырга тиеш.

10. Муниципаль хезмәткәр коррупциячел хокук бозган очракта, аңа карата жәза куллану турындагы актта жәза куллану нигезе буларак "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" Федераль законның 27¹ статьясындагы 1 яисә 2 өлеш күрсәтелә.

11. Муниципаль хезмәткәргә карата жәза куллану турындагы актың күчәрмәсе, хокук бозуны һәм нигезләмәләре бозылган норматив хокукый актларны күрсәтеп, яисә муниципаль хезмәткәргә карата мондый жәза кулланудан баш тарту турындагы актың күчәрмәсе, дәлилләрен күрсәтеп, тиешле акт чыгарылган көннән өч эш көне эчендә муниципаль хезмәткәргә расписка белән тапшырыла. Әгәр муниципаль хезмәткәр күрсәтелгән расписканы бирүдән баш тартса, тиешле акт төзелә.

12. Жәзага карата муниципаль хезмәткәр тарафыннан федераль закон нигезендә шикаять бирелергә мөмкин.

13. Әгәр жәза кулланган көннән бер ел эчендә муниципаль хезмәткәр әлеге Законның 26 статьясындагы 1 өлешенәң 1 яисә 2 пункттында каралган дисциплинар жәзага тартылмаса, аның жәзасы юк дип санала.

14. Яллаучы вәкиле (эш бирүче) муниципаль хезмәткәрдән әлеге Законның 26 статьясындагы 1 өлешенәң 1 яисә 2 пункттында каралган дисциплинар жәзаны, ул бирелгән көннән бер ел узганчы, үз инициативасы, муниципаль хезмәткәрнең язма гаризасы яисә аның турыдан-туры житәкчесе үтенече буенча кире алырга хокуклы.";

10) 36 статьяда:

а) 1 өлештә ", 34 статьясындагы 1 һәм 2 өлешләреннән" сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 2 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"2. Әлеге Законның 22 статьясы 2009 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә, һәм аның гамәли көче 2006 елның 1 гыйнварыннан муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләгән затларга кагыла."

3 статья

1. Әлеге Закон, аның 1 статьясындагы 4 пунктының "б" пунктчасыннан, 8 пунктының "в" пунктчасыннан һәм 10 пунктының "б" пунктчасыннан тыш, рәсми басылып чыккан көннән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

2. Әлеге Законның 1 статьясындагы 4 пунктының "б" пунктчасы, 8 пунктының "в" пунктчасы һәм 10 пунктының "б" пунктчасы 2013 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Президенты

Р.Н. Миңнеханов

Казан, Кремль
2012 елның 14 июле
№ 52-ТРЗ